

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2018. április 17.*

„Előzetes döntéshozatal – Európai uniós polgárság – A tagállamok területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jog – 2004/38/EK irányelv – A 28. cikk (3) bekezdésének a) pontja – A kiutasítással szembeni fokozott védelem – Feltételek – A huzamos tartózkodáshoz való jog – A fogadó tagállamban való tartózkodás az érintett tagállamból történő kiutasítást elrendelő határozatot megelőző tíz évben – A szabadságvesztés időszaka – A tízéves tartózkodás folyamatosságára gyakorolt következmények – A beilleszkedési kapcsolatok átfogó értékelésével fennálló viszony – Az említett értékelés időpontja és az annak során figyelembe veendő kritériumok”

A C-316/16. és C-424/16. sz. egyesített ügyekben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek tárgyában, amelyeket a Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (baden-württembergi közigazgatási felsőbbbíróság, Németország) és a Supreme Court of the United Kingdom (az Egyesült Királyság legfelsőbb bírósága) a Bírósághoz 2016. június 3-án és augusztus 1-jén érkezett, 2016. április 27-i és július 27-i határozataival terjesztett elő a

B

és

a **Land Baden-Württemberg** (C-316/16),

valamint

a **Secretary of State for the Home Department**

és

Franco Vomero (C-424/16)

között folyamatban lévő eljárásokban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: K. Lenaerts elnök, A. Tizzano elnökhelyettes, R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, J. L. da Cruz Vilaça, A. Rosas és C. G. Fernlund tanácselnökök, Juhász E., C. Toader, M. Safjan, D. Šváby, A. Prechal (előadó) és E. Jarašiūnas bírák,

főtanácsnok: M. Szpunar,

hivatalvezető: L. Hewlett főtanácsos,

* Az eljárás nyelvei: német és angol.

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2017. július 17-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- B képviseletében R. Kugler Rechtsanwalt,
- F. Vomero képviseletében R. Husain QC, P. Tridimas és N. Armstrong barristers, valamint J. Luqmani solicitor,
- a német kormány képviseletében T. Henze és J. Möller, meghatalmazotti minőségben,
- az Egyesült Királyság kormánya képviseletében C. Crane, C. Brodie és S. Brandon, meghatalmazotti minőségben, segítőjük: R. Palmer barrister,
- a dán kormány képviseletében M. Wolff, C. Thorning és N. Lyshøj, meghatalmazotti minőségben,
- Írország képviseletében L. Williams, K. Skelly, E. Creedon és A. Joyce, meghatalmazotti minőségben, segítőik: K. Mooney és E. Farrell BL,
- a görög kormány képviseletében T. Papadopoulou, meghatalmazotti minőségben,
- a holland kormány képviseletében M. Bulterman és B. Koopman, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviseletében E. Montaguti, M. Heller és M. Wilderspin, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2017. október 24-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2004. L 158., 77. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 46. o.; helyesbítés: HL 2009. L 274., 47. o.) 28. cikke (3) bekezdése a) pontjának értelmezésére vonatkoznak.
- 2 E kérelmeket egyrészt B, görög állampolgár és a Land Baden-Württemberg (Baden-Württemberg szövetségi tartomány, Németország), másrészt pedig Franco Vomero, olasz állampolgár és a Secretary of State for the Home Department (belügyminiszter, Egyesült Királyság) között B, illetve F. Vomero kiutasítására vonatkozó határozatok tárgyában folyamatban lévő jogviták keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 2004/38 irányelv (17), (18), (23) és (24) preambulumbekzdése kimondja:

„(17) A huzamos tartózkodás joga azon uniós polgároknak, akik a hosszú távú letelepedés mellett döntöttek a fogadó tagállamban, az uniós polgárság érzését erősíti, emellett az Unió egyik alapvető célja, a társadalmi kohézió előmozdításának kulcseleme. A huzamos tartózkodás jogát ezért valamennyi uniós polgár és családtagjaik számára biztosítani kell, ha öt évig folyamatosan a fogadó tagállamban tartózkodnak az ezen irányelvben meghatározott feltételeknek megfelelően, és ha nem álltak kiutasítási intézkedés hatálya alatt.

(18) Annak érdekében, hogy az azon fogadó tagállam társadalmába való integrálódás valódi eszköze legyen, amely tagállamban az uniós polgár tartózkodik, a huzamos tartózkodás jogát annak elnyerését követően nem lehet feltételhez kötni.

[...]

(23) Az uniós polgárok és családtagjaik kiutasítása közrendi vagy közbiztonsági okokból olyan intézkedés, amely súlyosan sértheti azokat a személyeket, akik élve a Szerződés által rájuk ruházott jogokkal és szabadságokkal, már ténylegesen beilleszkedtek a fogadó tagállamban. Ezért korlátozni kell az ilyen intézkedések alkalmazási körét az arányosság elvével összhangban, figyelemmel az érintett személyek integrációjának mértékére, a fogadó tagállamban való tartózkodásuk időtartamának hosszúságára, az életkorukra, az egészségi állapotukra, családi és gazdasági helyzetükre, valamint a származási országgal fennálló kapcsolatukra.

(24) Ennek megfelelően, minél nagyobb mértékű az uniós polgárok és családtagjaik integrációja a fogadó tagállamban, annál nagyobb mértékű védelemben kell részesülniük a kiutasítással szemben. Csak kivételes körülmények között, amikor a közbiztonság nyomós [helyesen: kényszerítő] oka indokolja, hozható kiutasítási intézkedés azon uniós polgárokkal szemben, akik több éve a fogadó tagállamban tartózkodnak, különösen, ha ott születtek, és egész életükben ott tartózkodtak. Emellett ezeket a kivételes körülményeket kell alkalmazni a kiskorúakkal szemben hozott kiutasítási intézkedésekre, családi kapcsolataik védelme érdekében, az Egyesült Nemzeteknek a gyermekek jogairól szóló, 1989. november 20-i egyezményével összhangban.”

4 A 2004/38 irányelvnek „A tartózkodás joga” című III. fejezetében található az irányelvnek a „Tartózkodás joga három hónapig” címet viselő 6. cikke és a „Tartózkodás joga három hónapot meghaladóan” címet viselő 7. cikke, melyek meghatározzák azokat a feltételeket, amelyek mellett az uniós polgárokat és családtagjaikat megilleti e tartózkodáshoz való jog egy adott, az állampolgárságuk szerinti tagállamtól eltérő tagállamban.

5 A 2004/38 irányelvnek „A huzamos tartózkodás joga” című IV. fejezetében található 16. cikk a következőképpen rendelkezik:

„(1) Azok az uniós polgárok, akik jogszerűen öt éven át folyamatosan tartózkodtak a fogadó tagállamban, huzamos tartózkodási [helyesen: huzamos tartózkodáshoz való] jogot nyernek ott. Erre a jogra nem vonatkoznak a III. fejezetben előírt feltételek.

[...]

(3) A tartózkodás folyamatosságát nem érinti az évi hat hónapot meg nem haladó ideiglenes távollét, sem a kötelező katonai szolgálat miatti hosszabb távollét, sem a legfeljebb 12 egymást követő hónapig tartó egyszeri távollét, amelyre olyan fontos okokból kerül sor, mint terhesség és szülés, súlyos betegség, tanulmányok folytatása vagy szakképzés vagy másik tagállamba vagy harmadik országba történő kiküldetés.

(4) A már megszerzett huzamos tartózkodási [helyesen: huzamos tartózkodáshoz való] jog csak a fogadó tagállamtól való két egymást követő éven át tartó távollét esetén veszik el.”

6 A 2004/38 irányelvnek „A beutazási és tartózkodási jog közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi okokból való korlátozása” címet viselő VI. fejezetében szerepel az irányelv 27–33. cikke.

7 A 2004/38 irányelv „Általános elvek” című 27. cikke az (1) és (2) bekezdésében ekképpen rendelkezik:

„(1) E fejezet rendelkezéseire is figyelemmel, a tagállamok korlátozhatják az uniós polgárok és családtagjaik szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogát, állampolgárságra tekintet nélkül, közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi okokból. Ezek az okok nem szolgálhatnak gazdasági célokat [helyesen: Ezen okokra gazdasági célok érdekében nem lehet hivatkozni].

(2) A közrendi vagy közbiztonsági okokból hozott intézkedéseknek meg kell felelniük az arányosság elvének, és kizárólag az érintett egyén személyes magatartásán alapulhatnak. Korábbi büntetőítéletek önmagukban nem képezhetik ilyen intézkedések meghozatalának alapját.

Az érintett egyén személyes magatartása valódi, közvetlen és kellően súlyos veszélyt kell, hogy jelentsen a társadalom valamely alapvető érdekére. Az adott ügghöz közvetlenül nem kapcsolódó, vagy az általános megelőzési megfontolásokon alapuló indokolások nem elfogadhatóak.”

8 Ugyanezen irányelvnek a „Kiutasítással szembeni védelem” címet viselő 28. cikke értelmében:

„(1) A közrendi vagy közbiztonsági okokból hozott kiutasítási határozat meghozatala előtt a fogadó tagállam figyelembe vesz olyan megfontolásokat, mint, hogy az érintett személy mennyi ideje tartózkodott a területén, az érintett személy életkorát, egészségi állapotát, családi és gazdasági helyzetét, társadalmi és kulturális integrációját a fogadó tagállamban, valamint a származási országgal fennálló kapcsolatainak mértékét.

(2) A fogadó tagállam nem hozhat kiutasítási határozatot uniós polgárokkal és családtagjaikkal szemben, állampolgárságukra tekintet nélkül, ha azok huzamos tartózkodási [helyesen: huzamos tartózkodáshoz való] joggal rendelkeznek a területén, kivéve súlyos közrendi vagy közbiztonsági okokból.

(3) Uniós polgárral szemben nem hozható kiutasítási határozat, kivéve, ha a közbiztonság tagállamok által meghatározott nyomós okán alapul [helyesen: Uniós polgárral szemben – állampolgárságára tekintet nélkül – nem hozható kiutasítási határozat, kivéve ha az a tagállamok által meghatározott kényszerítő közbiztonsági okon alapul], ha:

a) a fogadó tagállam területén tartózkodtak [helyesen: tartózkodott] az elmúlt tíz évben;

b) kiskorúak, kivéve, ha a kiutasítás a gyermek legjobb érdekében [helyesen: kiskorú, kivéve ha a kiutasítás a gyermek érdekében] történik, amelyet az Egyesült Nemzeteknek a gyermekek jogairól szóló, 1989. november 20-i egyezménye határoz meg.”

- 9 A 2004/38 irányelvnek „A kiutasítás mint büntetés vagy mellékbüntetés” címet viselő 33. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A fogadó tagállam nem hozhat kiutasítási végzést [helyesen: intézkedést] büntetesként vagy szabadságvesztés-büntetés mellékbüntetéseként, kivéve ha megfelelnek a 27., 28. és 29. cikk követelményeinek.

(2) Ha az (1) bekezdésben említett kiutasítási végzést a meghozatalát követően két évvel hajtják végre, a tagállam felülvizsgálja, hogy az érintett személy még mindig és valódi veszélyt jelent-e a közrendre és a közbiztonságra, és értékeli, hogy történt-e jelentős változás a körülményekben a kiutasítási végzés meghozatala óta. [helyesen: Ha az (1) bekezdésben említett kiutasítási intézkedést a meghozatalát követően több mint két évvel hajtják végre, a tagállam felülvizsgálja, hogy az érintett személy még mindig valódi veszélyt jelent-e a közrendre vagy a közbiztonságra, és értékeli, hogy történt-e jelentős változás a körülményekben a kiutasítási intézkedés meghozatala óta.]”

A német jog

- 10 A 2004. július 30-i Gesetz über die allgemeine Freizügigkeit von Unionsbürgernnek (az uniós polgárok szabad mozgásáról szóló törvény; a továbbiakban: FreizügG/EU) „A beutazáshoz és a tartózkodáshoz való jog elvesztése” című 6. cikke, amely többek között a 2004/38 irányelv 28. cikkének átültetésére irányul, a következőket írja elő:

„(1) A 2. cikk (1) bekezdése szerinti jog elvesztése [...] csak a közrendre, a közbiztonságra vagy a közegészségre (az [EUMSZ] [45. cikk] (3) bekezdése és [az EUMSZ 52. cikk] (1) bekezdése) alapított okokból állapítható meg, és csak ugyanezen okokból vonható be a huzamos tartózkodáshoz való jogra vonatkozó igazolás, valamint vonható vissza a tartózkodási engedély, illetve a huzamos tartózkodási engedély. A területre történő beutazás is megtagadható az első mondatban említett okokból. [...]

(2) A büntetőjogi felelősség megállapítása önmagában nem indokolhatja az (1) bekezdés szerinti határozatokat vagy intézkedéseket. Kizárólag a központi nyilvántartásból még nem törölt, büntetőjogi felelősséget megállapító ítéleteket lehet figyelembe venni, és kizárólag abban az esetben, ha az ítélet megalapozó körülmények olyan személyes magatartásra utalnak, amely veszélyezteti a közrendet. A társadalom valamely alapvető értékére irányuló, tényleges és kellően súlyos fenyegetésnek kell fennállnia.

(3) Az (1) bekezdés szerinti határozat meghozatalánál figyelemmel kell lenni különösen az érdekelt személy német területen való tartózkodásának időtartamára, életkorára, egészségi állapotára, családi és gazdasági helyzetére, Németország területén való szociális és kulturális integrációjára, valamint a származási országgal fennálló kapcsolatai mértékére.

(4) Az (1) bekezdés szerinti megállapításra huzamos tartózkodás jogának megszerzését követően csak súlyos okból kerülhet sor.

(5) Azon uniós polgárok és családtagjaik tekintetében, akik a megelőző tíz évben a szövetség területén tartózkodtak, valamint a kiskorúak tekintetében csak kényszerítő közbiztonsági okból lehet az (1) bekezdésben foglaltakat megállapítani. Ez a szabály nem alkalmazandó a kiskorúakra, ha a tartózkodáshoz való jog elvesztése a gyermek érdekében történik. Kényszerítő közbiztonsági ok csak akkor állhat fenn, ha az érintettet egy vagy több szándékos bűncselekmény miatt jogerősen legalább öt év tartamú szabadságvesztésre vagy fiatalkorúra kiszabható szabadságvesztésre ítélték, vagy legutóbbi jogerős elítélésekor biztonsági őrizetét rendelték el, ha a Németországi Szövetségi Köztársaság biztonsága érintett, vagy ha az érintett személy terrorveszélyt jelent.

[...]”

Az Egyesült Királyság joga

- 11 Az Immigration (European Economic Area) Regulations 2006 (a bevándorlásról szóló 2006. évi rendelet [Európai Gazdasági Térség]) (SI 2006/1003) 21. szabálya a 2004/38 irányelv 27. és 28. cikkének átültetésére irányul.

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

A C-316/16. sz. ügy

- 12 B görög állampolgár, Görögországban született 1989 októberében. A szülők különválását követően 1993-ban az édesanyjával Németországban telepedett le, ahol anyai nagyszülei 1989 óta tartózkodtak munkavállalóként. Az anyja ezen időponttól kezdve e tagállamban dolgozott, amelynek már állampolgárságával is rendelkezik, miközben megtartotta a görög állampolgárságát.
- 13 Azon két hónapos időszakon kívül, amikor az apja Görögországba vitte őt, illetve néhány rövid szünetektől eltekintve B 1993 óta megszakítás nélkül Németországban él. Ebben a tagállamban iskolázták be, és itt szerezte meg az alapfokú középiskolai végzettséget (*Hauptschulabschluss*). Német nyelven jól beszél. Görög nyelvismerete viszont csak annyit tesz lehetővé számára, hogy szóban, kezdetleges módon megértse magát e nyelven.
- 14 B-nek eddig nem sikerült szakképesítést szereznie, többek között pszichés zavarok miatt, amelyek okán egyébként terápiás és pszichiátriai kezeléseken kellett részt vennie. B 2012 novemberében és decemberében dolgozott. Ezt követően munkanélküli volt.
- 15 B a 2004/38 irányelv 16. cikke értelmében vett huzamos tartózkodáshoz való joggal rendelkezik Németországban.
- 16 2012. november 7-én az Amtsgericht Pforzheim (pforzheimi helyi bíróság, Németország) tárgyalás mellőzésével hozott végzésével (*Strafbefehl*) 90 napi tétel pénzbüntetést szabott ki B-re, mobiltelefon jogtalan eltulajdonítása, kényszerítés, zsarolás kísérlete és tiltott fegyver engedély nélküli birtoklása miatt.
- 17 2013. április 10-én B egy gumilövedékkel töltött pisztollyal megtámadott egy játéktermet, abból a célból, hogy megszerezze az említett pénzbüntetés kifizetéséhez szükséges összeget, és 4200 eurót tulajdonított el. E bűncselekmény következtében a Landgericht Karlsruhe (karlsruhei regionális bíróság, Németország) 2013. december 9-én öt év nyolc hónap szabadságvesztés-büntetést szabott ki B-vel szemben. B-t 2013. április 12. óta megszakítás nélkül tartják fogva, kezdetben előzetes letartóztatásban, később büntetés-végrehajtási intézetben.
- 18 B meghallgatását követően a Regierungspräsidium Karlsruhe (karlsruhei kormányhivatal, Németország) 2014. november 25-i, a FreizügG/EU 6. cikkének – a 2004/38 irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontjával együttesen értelmezett – (5) bekezdése alapján hozott határozatában megállapította, hogy B elveszítette a beutazáshoz és tartózkodáshoz való jogát Németországban. B-t így e tagállam területének elhagyására kötelezték az említett megállapítás hatályosulásától számított egy hónapon belül, B Görögországba való kitoloncolását helyezve kilátásba. A németországi beutazási és tartózkodási tilalmat 7 évben állapították meg, attól a naptól kezdődően, amikor B ténylegesen elhagyja Németországot.

- 19 B e határozattal szemben keresetet nyújtott be a Verwaltungsgericht Karlsruhe-hoz (karlsruhei közigazgatási bíróság, Németország), amely 2015. szeptember 10-i ítéletében megsemmisítette a határozatot. A Baden-Württemberg szövetségi tartomány fellebbezést nyújtott be az említett ítélettel szemben a Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberghez (baden-württembergi közigazgatási felsőbíróság).
- 20 Először is, az említett bíróság kizárja, hogy az alapügy körülményei alapján a FreizügG/EU 6. cikkének (5) bekezdésében és a 2004/38 irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontjában említett kényszerítő közbiztonsági okokra lehetne hivatkozni. Rámutat arra, hogy következésképpen, amennyiben B e rendelkezésekből eredően a kiutasítással szemben fokozott védelmet élvez, a bíróságnak helyben kell hagynia a megtámadott határozat megsemmisítését.
- 21 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság először is úgy véli, hogy tekintettel a jelen ítélet 12. és 13. pontjában említett körülményekre, és arra, hogy B-nek ezekből kifolyólag erős kötődése van Németországhoz, B fogadó tagállammal fennálló beilleszkedési kapcsolatait nem szakíthatja meg a vele szemben kiszabott szabadságvesztés-büntetés, ily módon az érintettet nem lehet megfosztani a 2004/38 irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontjában előírt, kiutasítással szembeni fokozott védelemtől.
- 22 Másodszor, az említett bíróság úgy véli, hogy a fogadó tagállam területéről történő kiutasítást indokoló bűncselekmény elkövetéséért kiszabott szabadságvesztés-büntetés semmi esetre sem vehető figyelembe annak meghatározásakor, hogy valóban megszakadtak-e a beilleszkedési kapcsolatok, amelyek eredményeként megszakad az e területen való tartózkodásnak a 28. cikk (3) bekezdésének a) pontja értelmében vett folyamatossága. Ellenkező esetben ennek ugyanis az lenne a következménye, hogy a több mint ötéves szabadságvesztés-büntetésre ítélt személyek, akiket az alkalmazandó német jogszabályok szerint még mindig fogva tartanak a beutazáshoz és tartózkodáshoz való jog elvesztését megállapító közigazgatási határozat elfogadásakor, sohasem részesülhetnének az említett rendelkezésben előírt fokozott védelemben.
- 23 Ezenkívül azokban a tagállamokban, ahol a kiutasítást a szabadságvesztés-büntetés mellékbüntetéseként, és ezért a fogva tartás megkezdése előtt rendelik el, ezzel szemben soha nem lehetne figyelembe venni az említett szabadságvesztés-büntetést a beilleszkedési kapcsolatok esetleges megszakadásának, és ebből kiindulva a tartózkodás folyamatossága megszakadásának értékelésekor. Ez egyenlőtlen bánásmódot eredményezne az uniós polgárok körében a 2004/38 irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontjából következő fokozott védelmet illetően.
- 24 Harmadszor, a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az annak vizsgálatára irányuló átfogó értékeléskor, hogy a fogadó tagállamban való beilleszkedési kapcsolatok megszakadtak-e, és ebből következően megszűnt-e az említett fokozott védelem az olyan esetben, mint amely az alapeljárás tárgyát képezi, figyelembe kell venni magához a fogva tartáshoz kötődő tényezőket is. Ugyanis nem a bűncselekmény maga, hanem a fogva tartás az indoka a tartózkodás folyamatossága megszakadásának. A kérdést előterjesztő bíróság e tekintetben úgy véli, hogy figyelembe kell venni a fogva tartás időtartamát, de egyéb szempontokat is, mint például a büntetés végrehajtásának módját, az érintett személy fogva tartás során tanúsított magatartását általában véve és különösen az elkövetett jogsértéssel való szembesülést és annak feldolgozását, a büntetés-végrehajtási intézet által jóváhagyott terápiás javallatok elfogadását és alkalmazását, az érintett személy iskolai oktatási vagy továbbképzési programokban való részvételét, a büntetés-végrehajtási tervben és a benne foglalt célkitűzések megvalósításában való részvételét, valamint a személyes és a családi kötelek fenntartását a fogadó tagállamban.
- 25 Negyedszer, emlékeztetve arra, hogy a Bíróság a 2014. január 16-i G ítélet (C-400/12, EU:C:2014:9) 35. pontjában kimondta, hogy annak meghatározásához, hogy a tartózkodás folyamatosságának a fogva tartás miatt történő megszakadása milyen mértékben akadályozza, hogy az érintett személy részesüljön a 2004/38 irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerinti védelemben, az érintett személy

helyzetének átfogó értékelését azon konkrét időpontban kell elvégezni, amikor felmerül a kiutasítása kérdése, a kérdést előterjesztő bíróság azt kívánja megtudni, hogy léteznek-e kötelező uniós jogi rendelkezések, amelyek lehetővé teszik ezen időpont meghatározását.

- 26 Az említett bíróság szerint az ilyen meghatározásra egységes megoldást kell alkalmazni az Unióban, annak elkerülése érdekében, hogy a 2004/38 irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontjából eredő védelem szintje tagállamonként eltérő legyen, többek között aszerint, hogy a kiutasítási intézkedést a szabadságvesztés-büntetés kiszabásával egyidejűleg mellékbüntetésként, vagy ellenkezőleg, a fogva tartás során vagy végeztével elfogadott közigazgatási határozattal hozzák-e meg. E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, azt kell megvizsgálni, hogy a fogadó tagállamban meglévő beilleszkedési kapcsolatok fennálltak-e vagy megszakadtak azon a napon, amikor az érdemben eljáró bíróság a kiutasítási határozat jogszerűségéről dönt.
- 27 E körülmények között a Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (baden-württembergi közigazgatási felsőbíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) Eleve kizárt-e, hogy a szabadságvesztés-büntetés kiszabása, majd annak végrehajtása azzal járjon, hogy a fogadó tagállamba három éves korában beutazó uniós polgár beilleszkedését megszakítottak kell tekinteni azzal a következménnyel, hogy nem állapítható meg a 2004/38 irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontja értelmében vett tíz év során folyamatosan fennálló tartózkodás és ezért nem biztosítható a kiutasítással szembeni, [az említett rendelkezés] szerinti védelem, ha az uniós polgár három éves korában történő beutazása óta az egész eddigi életét ebben a fogadó tagállamban töltötte, az állampolgársága szerinti tagállammal már nem áll fenn kapcsolata, és a bűncselekményt, amely miatt a szabadságvesztés-büntetést kiszabták és végrehajtották, csak húszéves tartózkodás után követte el?
- 2) Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén: annak kérdése körében, hogy a szabadságvesztés-büntetés végrehajtása a beilleszkedés megszakadásával jár-e, figyelmen kívül kell-e hagyni azt a szabadságvesztés-büntetést, amelyet azért a bűncselekményért szabtak ki, amely a kiutasítás indokát képezi?
- 3) Amennyiben az első és a második kérdésre nemleges válasz adandó, milyen szempontok alapján kell meghatározni, hogy az érintett uniós polgár ilyen esetben mégis részesülhet-e a 2004/38 irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerinti, kiutasítással szembeni védelemben?
- 4) Amennyiben az első és a második kérdésre nemleges válasz adandó, léteznek-e kötelező uniós jogi szabályok »azon pontos időpont meghatározására, amikor felmerül a kiutasítás kérdése«, és amikor el kell végezni az érintett uniós polgár helyzetének átfogó értékelését annak megvizsgálása érdekében, hogy az érintett személyt kiutasító határozatot megelőző tíz év során a tartózkodás folyamatosságának megszakadása milyen mértékben akadályozza, hogy az érintett személy fokozott védelemben részesüljön a kiutasítással szemben?»

A C-424/16. sz. ügy

- 28 Franco Vomero 1957. december 18-án született olasz állampolgár. 1985. március 3-án F. Vomero az Egyesült Királyságban telepedett le jövendőbeli feleségével, egy brit állampolgárral, akivel 1983 során ismerkedett meg. E tagállamban kötöttek házasságot 1985. augusztus 3-án, és ott öt gyermekük született, akikkel F. Vomero foglalkozott, amellett, hogy alkalmi munkákat vállalt, mivel felesége teljes munkaidőben dolgozott.

- 29 1987 és 1999 között F. Vomero ellen Olaszországban és az Egyesült Királyságban több büntetőítéletet is hoztak, melyek azonban nem jártak szabadságvesztés-büntetéssel. 1998-ban a házassági életközösség megszűnt. F. Vomero elhagyta a házastársak közös lakóhelyét, és egy másik lakásba költözött E. M.-mel.
- 30 2001. március 1-jén F. Vomero megölte E. M.-et. A bíróság a szándékos emberölés vádját provokáción alapuló [erős felindulásban elkövetett] emberölésre enyhítette 2002. május 2-én F. Vomerót nyolc év szabadságvesztés-büntetésre ítélték. 2006. július elején szabadult.
- 31 A belügyminiszter 2007. március 23-i határozatával, amelyet 2007. május 17-én megerősített, a bevándorlásról szóló 2006. évi rendelet (Európai Gazdasági Térség) 21. szabálya értelmében elrendelte F. Vomero kiutasítását.
- 32 F. Vomero e határozatot az Asylum and Immigration Tribunal (menedékügyi és bevándorlási bíróság, Egyesült Királyság) előtt vitatta. Az e bíróság által hozott ítélet ellen fellebbezést nyújtott be a Court of Appeal (England & Wales) (fellebbviteli bíróság [Anglia és Wales], Egyesült Királyság) előtt, mely utóbbi bíróság 2012. szeptember 14-én hozott ítélete ellen a Supreme Court of the United Kingdom (az Egyesült Királyság legfelsőbb bírósága) előtt jelenleg fellebbezés van folyamatban. Az eljárást két alkalommal is felfüggesztették, más ügyek – többek között a 2014. január 16-i Onuekwere ítélet (C-378/12, EU:C:2014:13), illetve a 2014. január 16-i G ítélet (C-400/12, EU:C:2014:9) alapjául szolgáló előzetes döntéshozatal iránti kérelmekkel kapcsolatos ügyek – elbírálásáig.
- 33 F. Vomerót kiutasítása céljából 2007 decemberéig fogva tartották. Azóta 2012 januárjában büntetőeljárást indítottak ellene, vágó- és szúrófegyver birtoklása, valamint testi sértés miatt, amely 16 hét szabadságvesztés-büntetés kiszabását eredményezte. 2012 júliusában újabb eljárás indult ellene betörés és lopás miatt, amely további 12 hét szabadságvesztés-büntetés kiszabásához vezetett.
- 34 A fent említett kiutasítási határozat alátámasztására a belügyminiszter különösen arra hivatkozott, hogy mivel 2001 és 2006 között emberölés miatt szabadságvesztés-büntetését töltötte, F. Vomero nem szerezte meg a huzamos tartózkodáshoz való jogot az Egyesült Királyságban, és ezért nem részesülhet a 2004/38 irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerinti fokozott védelemben.
- 35 A Supreme Court of the United Kingdom (az Egyesült Királyság legfelsőbb bírósága), a 2010. október 7-i Lassal ítéletre (C-162/09, EU:C:2010:592), a 2011. július 21-i Dias ítéletre (C-325/09, EU:C:2011:498), valamint a 2014. január 16-i Onuekwere ítéletre (C-378/12, EU:C:2014:13) hivatkozva megállapította, hogy a 2004/38 irányelv átültetésére előírt határidő, azaz 2006. április 30. előtt jogszerűen nem kerülhetett sor a huzamos tartózkodáshoz való jog megszerzésére, valamint hogy ezenfelül nem vitatott, hogy F. Vomero az említett időpontot megelőzően több mint öt éven át szabadságvesztés-büntetését töltötte, és azután még további két hónapig fogva tartották, valamint hogy kevesebb mint kilenc hónappal a kiutasítását elrendelő határozat meghozatala előtt szabadult, és így az érintett személy e határozat elfogadásának időpontjáig nem szerezte meg a huzamos tartózkodás jogát ezen irányelv 16. cikkének (1) bekezdése értelmében.
- 36 Az említett bíróság jelzi, hogy e körülmények között az az alapvető kérdés merül fel, hogy a 2004/38 irányelv 16. cikke és 28. cikkének (2) bekezdése szerinti huzamos tartózkodáshoz való jog előzetes feltétele-e az irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerinti fokozott védelem nyújtásának.
- 37 Amennyiben nem ez az eset áll fenn, a kérdést előterjesztő bíróság egyébiránt megjegyzi, hogy a 2004/38 irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerinti, a kiutasítási határozatot megelőző tízéves időszaknak a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint csak „főszabály szerint” kell folyamatosnak lennie (2014. január 16-i G ítélet, C-400/12, EU:C:2014:9, 34. pont). Ekképpen kifejti, hogy ezen időszak lehet nem folyamatos is, ha megszakítja például távollét vagy szabadságvesztés. Ebben az összefüggésben nem egyértelmű az e rendelkezésben említett tízéves időszak kiszámításának módja, és különösen az nem, hogy bele kell-e számítani, vagy sem, a távollét vagy szabadságvesztés időszakait.

- 38 Azon körülményt illetően, mely szerint a fogadó tagállammal fennálló beilleszkedési kapcsolatokat átfogóan kell értékelni, annak megállapítása érdekében, hogy ebben az összefüggésben e kapcsolatok fennállnak-e, vagy megszakadtak (2014. január 16-i G ítélet, C-400/12, EU:C:2014:9, 36. és 37. pont), a kérdést előterjesztő bíróság úgy ítéli meg, hogy ezen értékelés terjedelme és hatásai sincsenek kellő részletességgel kidolgozva. Az említett bíróság különösen arra keres választ, hogy melyek azok a tényezők, melyeket meg kell vizsgálni annak meghatározása érdekében, hogy a 2007. évi kiutasítási határozat elfogadásának időpontjában olyanok voltak-e F. Vomeronak az Egyesült Királysággal fennálló beilleszkedési kapcsolatai, hogy az előző tíz évben az említett tagállamban való tartózkodása alapján jogosulttá vált a fokozott védelemre.
- 39 E körülmények között a Supreme Court of the United Kingdom (az Egyesült Királyság legfelsőbb bírósága) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) A [2004/38 irányelv] 16. cikke és 28. cikkének (2) bekezdése szerinti huzamos tartózkodáshoz való jogtól függ-e [az ezen irányelv] 28. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerinti fokozott védelem?
- 2) Az [első kérdésre] adandó nemleges válasz esetén:
- A [2004/38 irányelv] 28. cikke (3) bekezdésének a) pontjában szereplő, »az elmúlt tíz évben fennálló tartózkodás« időtartama
- a) egyszerűen naptári időtartamot jelent, amely a releváns időponttól (a szóban forgó ügyben a kiutasítási határozat meghozatalának időpontja) kezdődik, beleértve a távollét vagy a szabadságvesztés-büntetés esetleges időtartamait, vagy
- b) egy esetlegesen nem folyamatos időtartam, amelyet a releváns időponttól visszafelé számítva, a szóban forgó személy távolléttel vagy büntetés-végrehajtási intézetben töltött idővel nem érintett időtartamainak összeadásával számítanak ki, lehetőség szerint összesen tíz év korábbi tartózkodást eredményezve?
- 3) Az [első kérdésre] adandó nemleges válasz esetén, valójában milyen viszony áll fenn a [2004/38 irányelv] 28. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerinti tízéves tartózkodásra vonatkozó feltétel és a beilleszkedési kapcsolatok átfogó értékelése között?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

A C-424/16. sz. ügyben előterjesztett első kérdésről

- 40 Első kérdésével a Supreme Court of the United Kingdom (Egyesült Királyság legfelsőbb bíróság) lényegében azt kérdezi, hogy a 2004/38 irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy az említett rendelkezésben előírt, kiutasítással szembeni védelemben való részesülés azon feltételhez kötött, hogy az érintett személy az említett irányelv 16. cikke és 28. cikkének (2) bekezdése szerinti huzamos tartózkodáshoz való joggal rendelkezik.
- 41 Előjáróban meg kell jegyezni, hogy ez a kérdés azon az előfeltevésen alapul, hogy F. Vomero nem rendelkezik ilyen huzamos tartózkodáshoz való joggal az Egyesült Királyságban.
- 42 Mivel a Bíróság nem rendelkezik az ezen előfeltevés megalapozottságának értékeléséhez szükséges valamennyi információval, a feltett kérdést ezen előfeltevés alapján kell megválaszolni.

- 43 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 2004/38 irányelv (23) preambulumbekzdése hangsúlyozza, hogy az uniós polgárok és családtagjaik közrendi vagy közbiztonsági okokból történő kiutasítása olyan intézkedés, amely súlyosan sértheti azokat a személyeket, akik élve a Szerződés által rájuk ruházott jogokkal és szabadságokkal, már ténylegesen beilleszkedtek a fogadó tagállamban.
- 44 Ezért – amint az a (24) preambulumbekzdéséből következik – a 2004/38 irányelv olyan védelmi rendszert hoz létre a kiutasítási intézkedésekkel szemben, amely az érintett személyeknek a fogadó tagállamban való integrációján alapul, oly módon, hogy minél nagyobb mértékű az uniós polgárok és családtagjaik integrációja a fogadó tagállamban, annál nagyobb mértékű védelemben kell részesülniük a kiutasítással szemben (lásd ebben az értelemben: 2010. november 23-i Tsakouridis ítélet, C-145/09, EU:C:2010:708, 25. pont; 2011. december 8-i Ziebell ítélet, C-371/08, EU:C:2011:809, 70. pont).
- 45 E tekintetben a 2004/38 irányelv 28. cikkének (1) bekezdése mindenekelőtt általánosságban előírja, hogy „közrendi vagy közbiztonsági okokból” hozott kiutasítási határozat meghozatala előtt a fogadó tagállam különösen azt veszi figyelembe, hogy az érintett személy mennyi ideje tartózkodott a területén, továbbá az érintett személy életkorát, egészségi állapotát, családi és gazdasági helyzetét, társadalmi és kulturális integrációját a fogadó tagállamban, valamint a származási országgal fennálló kapcsolatainak mértékét (2010. november 23-i Tsakouridis ítélet, C-145/09, EU:C:2010:708, 26. pont).
- 46 Ezenfelül a hivatkozott cikk (2) bekezdése értelmében nem hozható kiutasítási határozat uniós polgárokkal és családtagjaikkal szemben, állampolgárságukra tekintet nélkül, ha azok az ezen irányelv 16. cikke szerinti huzamos tartózkodáshoz való joggal rendelkeznek a fogadó tagállam területén, „kivéve súlyos közrendi vagy közbiztonsági okokból”.
- 47 Végezetül, azon uniós polgárokat illetően, akik a fogadó tagállam területén tartózkodtak a megelőző tíz évben, a 2004/38 irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontja jelentős mértékben megerősíti a kiutasító intézkedések elleni védelmet, előírva, hogy nem hozható ilyen intézkedés, kivéve ha „a közbiztonság tagállamok által meghatározott kényszerítő okán alapul” (2010. november 23-i Tsakouridis ítélet, C-145/09, EU:C:2010:708, 28. pont).
- 48 Így a 2004/38 irányelv 28. cikkének szövegéből és szelleméből az következik, hogy a cikk szerinti, kiutasítással szembeni védelem fokozatosan növekszik az érintett uniós polgár fogadó tagállamban való beilleszkedése mértékének függvényében.
- 49 Ilyen körülmények között, még ha ez a pontosítás nem is szerepel az érintett rendelkezések szövegében, az uniós polgárok csak annyiban élvezik a 2004/38 irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontjában biztosított fokozott védelmet, amennyiben először is megfelelnek az említett irányelv 28. cikkének (2) bekezdésében a védelem megadása tekintetében előírt feltételnek, azaz ezen irányelv 16. cikke szerinti huzamos tartózkodáshoz való joggal rendelkeznek.
- 50 A 2004/38 irányelv 28. cikke (3) bekezdése a) pontjának ilyen értelmezését másfelől az a szöveggörnyezet is megerősíti, amelybe ez a rendelkezés illeszkedik.
- 51 Először is emlékeztetni kell arra, hogy a 2004/38 irányelv a fogadó tagállam területén való tartózkodáshoz való jog vonatkozásában fokozatos rendszert írt elő, amely lényegében az ezen irányelvet megelőző különböző uniós jogszabályokban és ítélkezési gyakorlatban előírt fokozatokat és feltételeket átvéve a huzamos tartózkodás jogához vezet (2011. december 21-i Ziolkowski és Szeja ítélet, C-424/10 és C-425/10, EU:C:2011:866, 38. pont).
- 52 Először is ugyanis a 2004/38 irányelv 6. cikke a három hónapig tartó tartózkodás tekintetében mindössze annyi feltételt vagy formai követelményt ír elő a tartózkodáshoz való joggal kapcsolatban, hogy érvényes személyazonosító igazolvánnyal vagy útlevelel kell rendelkezni, ezen irányelv

14. cikkének (1) bekezdése pedig fenntartja ezt a jogot, amennyiben az uniós polgár és családtagjai nem jelentenek indokolatlan terhet a fogadó tagállam szociális segítségnyújtási rendszerére (2011. december 21-i Ziolkowski és Szeja ítélet, C-424/10 és C-425/10, EU:C:2011:866, 39. pont).

- 53 Másodszor a három hónapot meghaladó tartózkodás esetén a tartózkodáshoz való jog gyakorlása a 2004/38 irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében foglalt feltételekhez kötött, és 14. cikkének (2) bekezdése értelmében ez a jog csak akkor marad fenn, ha az uniós polgár és családtagjai megfelelnek e feltételeknek. Különösen ezen irányelv (10) preambulumbekzdéséből kitűnik, hogy e feltételek célja többek között annak elkerülése, hogy ezek a személyek indokolatlan terhet jelentsenek a fogadó állam szociális segítségnyújtási rendszerére (2011. december 21-i Ziolkowski és Szeja ítélet, C-424/10 és C 425/10, EU:C:2011:866, 40. pont).
- 54 Harmadszor a 2004/38 irányelv 16. cikkének (1) bekezdéséből az következik, hogy az uniós polgárok a fogadó tagállamban való öt éven át tartó, folyamatos jogszerű tartózkodást követően megszerzik a huzamos tartózkodás jogát, és hogy ez a jog nincsen az előző pontban említett feltételekhez kötve. Amint arra ezen irányelv (18) preambulumbekzdése utal, annak érdekében, hogy az ezen állam társadalmába való integrálódás valódi eszköze legyen, a huzamos tartózkodás jogát annak elnyerését követően nem lehet feltételhez kötni (2011. december 21-i Ziolkowski és Szeja ítélet, C-424/10 és C-425/10, EU:C:2011:866, 41. pont).
- 55 A fentiekből következik, hogy ellentétben a huzamos tartózkodáshoz való joggal rendelkező uniós polgárokkal, akiket csak a 2004/38 irányelv 28. cikkének (2) bekezdésében hivatkozott okokból lehet kiutasítani a fogadó tagállamból, azok a polgárok, akik még nem szereztek ilyen jogot, adott esetben kiutasíthatók, amint az az említett irányelv III. fejezetéből következik, amennyiben indokolatlan terhet jelentenek az említett tagállam szociális segítségnyújtási rendszerére.
- 56 Márpedig, amint arra a főtanácsnok indítványának 57. és 58. pontjában rámutatott, azon, huzamos tartózkodáshoz való joggal nem rendelkező uniós polgár, akivel szemben ha ilyen indokolatlan teherré válik, kiutasítási intézkedés hozható, ezzel egyidejűleg nem részesülhet az említett irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontjában előírt jelentősen fokozott védelemben, amelynek értelmében csak „kényszerítő közbiztonsági okok” alapján utasítható ki, amely okok az említett irányelv (24) preambulumbekzdése szerinti „kivételes körülményekre” utalnak (lásd ebben az értelemben: 2010. november 23-i Tsakouridis ítélet, C-145/09, EU:C:2010:708, 40. pont).
- 57 Másodszor emlékeztetni kell arra, hogy – amint azt a 2004/38 irányelv (17) preambulumbekzdése hangsúlyozza – a huzamos tartózkodás joga a társadalmi kohézió előmozdításának egyik kulcseleme, amelyet ezen irányelv az uniós polgárság érzésének erősítése céljából írt elő, ezért az uniós jogalkotó a huzamos tartózkodás jogának a 2004/38 irányelv 16. cikkének (1) bekezdése jogcímén történő megszerzését az uniós polgárnak a fogadó tagállamban történő integrációjához kötötte (2014. január 16-i Onuekwere ítélet, C-378/12, EU:C:2014:13, 24. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 58 Amint a Bíróság már kimondta, a beilleszkedés, amely meghatározza a 2004/38 irányelv 16. cikkének (1) bekezdésében előírt huzamos tartózkodáshoz való jog megszerzését, nemcsak tér- és időbeli tényezőkön alapul, hanem a fogadó tagállamba való beilleszkedés mértékére vonatkozó minőségi tényezőkön is (2014. január 16-i Onuekwere ítélet, C-378/12, EU:C:2014:13, 25. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 59 A „jogszerű tartózkodás” fogalmának, amely a 2004/38 irányelv 16. cikkének (1) bekezdésében található „jogszerűen [...] tartózkodtak” kifejezésben szerepel, az ezen irányelvben, többek között az annak 7. cikke (1) bekezdésében foglalt feltételeknek megfelelő tartózkodást kell jelentenie (2011. december 21-i Ziolkowski és Szeja ítélet, C-424/10 és C-425/10, EU:C:2011:866, 46. pont).

- 60 Márpedig az az uniós polgár, aki nem szerezte meg a huzamos tartózkodás jogát a fogadó tagállamban, mivel nem teljesítette ezeket a feltételeket, és ezért nem veheti igénybe a kiutasítással szembeni védelmet a 2004/38 irányelv 28. cikkének (2) bekezdése által biztosított szinten, még kevésbé részesülhet az említett irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontjában biztosított, jelentősen fokozott védelemben.
- 61 A fentiekre tekintettel azt a választ kell adni a C-424/16 ügyben előterjesztett első kérdésre, hogy a 2004/38 irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezésben előírt, kiutasítással szembeni védelem azon feltételhez kötött, hogy az érintett személy az említett irányelv 16. cikke és 28. cikkének (2) bekezdése szerinti huzamos tartózkodáshoz való joggal rendelkezik.

A C-424/16. sz. ügyben előterjesztett második és harmadik kérdésről

- 62 Mivel a második és harmadik kérdést a Supreme Court of the United Kingdom (az Egyesült Királyság legfelsőbb bírósága) csak arra az esetre tette fel, ha az első kérdésére adott válasz nemleges, ezeket nem kell megvizsgálni.

A C-316/16. sz. ügyben előterjesztett első, második és harmadik kérdésről

- 63 Első, második és harmadik kérdésével, amelyeket együtt kell vizsgálni, a Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (baden-württembergi közigazgatási felsőbíróság) lényegében azt kívánja megtudni, hogy a 2004/38 irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontjában megfogalmazott azon követelményt, miszerint „a fogadó tagállam területén tartózkodott az elmúlt tíz évben”, úgy kell-e értelmezni, hogy azt teljesítheti – és ha igen, milyen esetleges feltételekkel – az az uniós polgár, aki kiskorában valamely más tagállamban telepedett le, mint amelynek az állampolgára, és aki húsz évet élt ott azt megelőzően, hogy szabadságvesztés-büntetést szabtak ki vele szemben, amelynek végrehajtása folyamatban van az ellene hozott kiutasítási határozat elfogadásakor.
- 64 E tekintetben először is emlékeztetni kell arra, hogy jöllehet a 2004/38 irányelv (23) és (24) preambulumbekzdése azon személyek fokozott védelmét írja elő, akik ténylegesen beilleszkedtek a fogadó tagállamban, különösen akkor, ha ott születtek és ott töltötték egész életüket, mindazonáltal a 2004/38 irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontjában biztosított fokozott védelem nyújtásának meghatározó feltétele, hogy a fogadó tagállamban az említett irányelv 16. cikkének és 28. cikke (2) bekezdésének értelmében vett huzamos tartózkodáshoz való joggal rendelkező uniós polgár e tagállamban tartózkodott a kiutasítási határozatot megelőző tíz évben, amint azt az említett 28. cikk (3) bekezdése előírja (lásd ebben az értelemben: 2010. november 23-i Tsakouridis ítélet, C-145/09, EU:C:2010:708, 31. pont; 2014. január 16-i G ítélet, C-400/12, EU:C:2014:9, 23. pont).
- 65 Ebből különösen az következik, hogy a 2004/38 irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerinti fokozott védelem nyújtásához szükséges tízéves tartózkodási időszakot az érintett személy kiutasításáról szóló határozat meghozatalának időpontjától visszafelé kell számítani (2014. január 16-i G ítélet, C-400/12, EU:C:2014:9, 24. pont).
- 66 Másodszor, a Bíróság ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy a tízéves tartózkodási időszaknak főszabály szerint folyamatosnak kell lennie (lásd ebben az értelemben: 2014. január 16-i G ítélet, C-400/12, EU:C:2014:9, 27. pont).
- 67 E tekintetben ugyanakkor arra is emlékeztetni kell, hogy a 2004/38 irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontja, jöllehet a kiutasítással szembeni fokozott védelem biztosítását ahhoz a feltételhez rendeli, hogy az érintett személy a kiutasítási intézkedést megelőző tíz évben az érintett tagállam területén

tartózkodjon, hallgat azon körülmények tekintetében, amelyek az e, fokozott védelemhez való jog megszerzése tekintetében az említett tízéves tartózkodási időszak megszakadását vonhatják maguk után (2010. november 23-i Tsakouridis ítélet, C-145/09, EU:C:2010:708, 29. pont).

- 68 Így a Bíróság kimondta, hogy azt a kérdést illetően, hogy a 2004/38 irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontjában előírt időszak során a fogadó tagállam területéről történt távollétek milyen mértékben akadályozzák, hogy az érintett személy részesüljön e fokozott védelemben, az érintett személy helyzetének átfogó értékelését kell elvégezni, minden egyes alkalommal azon konkrét időpontban, amikor felmerül a kiutasítás kérdése (2010. november 23-i Tsakouridis ítélet, C-145/09, EU:C:2010:708, 32. pont).
- 69 Ennek érdekében azoknak a nemzeti hatóságoknak, amelyeknek feladatkörébe tartozik a 2004/38 irányelv 28. cikke (3) bekezdésének alkalmazása, a releváns körülmények egészét kell figyelembe venniük minden egyes ilyen esetben, különösen az érintett személynek a fogadó tagállamtól való egyes távolléteinek időtartamát, e távollétek összes időtartamát és gyakoriságát, valamint azokat az indokokat, amelyek az érintett személyt e tagállam elhagyására indították. Ellenőrizni kell ugyanis, hogy a szóban forgó távollétekből az érintett személy személyi, családi vagy szakmai érdekközpontjának egy másik államba való áthelyezése következik-e (lásd ebben az értelemben: 2010. november 23-i Tsakouridis ítélet, C-145/09, EU:C:2010:708, 33. pont).
- 70 Azon kérdést illetően, miszerint a szabadságvesztés időszakai – önmagukban és a fogadó tagállamból való távollét időszakaitól függetlenül – szintén vezethetnek-e adott esetben az ezen állammal fennálló kapcsolat és az ezen államban való tartózkodás folyamatosságának megszakadásához, a Bíróság megállapította, hogy bár igaz, hogy az ilyen időszakok főszabály szerint megszakítják a 2004/38 irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontja értelmében vett folyamatos tartózkodást, mindazonáltal átfogóan meg kell vizsgálni az érintett személynek a kiutasítás kérdése felmerülésének konkrét időpontjában fennálló helyzetét, annak meghatározása érdekében, hogy a fenti időszakok megszakították-e a fogadó tagállammal előzetesen kialakult beilleszkedési kapcsolatokat és ily módon megfosztották-e az érintett személyt az említett rendelkezésben biztosított fokozott védelemtől. Az átfogó értékelés keretében a szabadságvesztés időszakait minden egyes esetben a releváns körülmények összességét kitevő többi körülménnyel együtt kell figyelembe venni, amelyek körében adott esetben szerepelhet az a körülmény, hogy az érintett személy a fogadó tagállamban tartózkodott a szabadságvesztést megelőző tíz évben (lásd ebben az értelemben: 2014. január 16-i G ítélet, C-400/12, EU:C:2014:9, 33–38. pont).
- 71 Ugyanis különösen olyan uniós polgár esetében, aki a múltban és még mielőtt elkövette volna a fogva tartáshoz vezető bűncselekményt, megfelelt a fogadó tagállamban való tízéves folyamatos tartózkodással kapcsolatos feltételnek, azt a tényt, hogy az érintett személlyel szemben az említett állam hatóságai szabadságvesztés-büntetést hajtanak végre, nem lehet úgy tekinteni, hogy automatikusan megszakítja az említett személy ebben az államban előzetesen kialakult beilleszkedési kapcsolatait és az e tagállam területén való, a 2004/38 irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontja értelmében vett tartózkodásának folytonosságát, és így megfosztja őt az e rendelkezésben biztosított, kiutasítással szembeni fokozott védelemtől. Egy ilyen értelmezés továbbá azzal a következménnyel járna, hogy megfosztaná az említett rendelkezést hatékony érvényesülésének lényegétől, mivel a kiutasítási intézkedést leggyakrabban éppen az érintett személynek az elítéléséhez és a szabadságvesztés-büntetéshez vezető magatartása miatt fogadják el.
- 72 Az ezen ítélet 70. pontjában említett átfogó értékelés keretében, amelyet jelen esetben a kérdést előterjesztő bíróságnak kell elvégeznie, e bíróságnak – a B által a fogva tartását megelőzően a fogadó tagállamban való tartózkodása során kialakított beilleszkedési kapcsolatait illetően – figyelembe kell vennie, hogy minél több ilyen beilleszkedési kapcsolat szilárd az említett államban, különösen társadalmi, kulturális és családi téren, ami – amint azt az alapeljárásban a kérdést előterjesztő bíróság megállapította – már ezen állam társadalmához való tényleges kötődését eredményezi, annál kevésbé

valószínű, hogy egy fogva tartási időszak e kapcsolatok megszakadását, és ebből eredően a 2004/38 irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontjában említett tízéves tartózkodási időszak folyamatossága megszakadását eredményezné.

- 73 Ami az ezen átfogó értékelés szempontjából releváns többi tényezőt illeti, ezek között – amint azt a főtanácsnok az indítványának 123–125. pontjában kifejtette – szerepelhet egyrészt a szóban forgó szabadságvesztés-büntetés időszakát indokoló bűncselekmény jellege, és azok a körülmények, amelyek között a bűncselekményt elkövették, másrészt az érintett személy szabadságvesztés során tanúsított magatartásának minden releváns eleme.
- 74 Miközben ugyanis a bűncselekmény jellege, és azok a körülmények, amelyek között a bűncselekményt elkövették, lehetővé teszik annak megértését, hogy az érintett személy – adott esetben – mennyiben távolodott el a fogadó tagállam társadalmától, az érintett személy fogva tartás során tanúsított magatartása megerősítheti ezt az eltávolodást, vagy éppen ellenkezőleg, elősegítheti a korábban az említett tagállammal kiépített beilleszkedési kapcsolatok fenntartását, illetve helyreállítását, az ezen állam társadalmába való jövőbeli visszailleszkedés céljával.
- 75 Ez utóbbi ponttal kapcsolatban figyelembe kell venni azt is, hogy – amint a Bíróság már rámutatott – az uniós polgár azon államba való visszailleszkedése, amelybe ténylegesen beilleszkedett, nemcsak az utóbbi állam érdeke, hanem általában az Európai Unió érdeke is (2010. november 23-i Tsakouridis ítélet, C-145/09, EU:C:2010:708, 50. pont).
- 76 A kérdést előterjesztő bíróság azon körülménnyel kapcsolatos kérdéseit illetően, hogy önkényes vagy egyenlőtlen eredményekre vezethet-e a szabadságvesztés időszakának annak meghatározása céljából történő figyelembevétele, hogy az megszakította-e a fogadó tagállamban való, a kiutasítási intézkedés megelőző tízéves tartózkodás folyamatosságát, annak függvényében, hogy az intézkedést mikor fogadják el, az alábbiakat kell pontosítani.
- 77 Kétségtelen, hogy néhány tagállamban a 2004/38 irányelv 33. cikkének (1) bekezdésében kifejezetten biztosított lehetőség alapján büntetesként vagy a szabadságvesztés-büntetés mellékbüntetéseként is hozható kiutasítási intézkedés. Ebben az esetben a jövőbeni szabadságvesztés-büntetés, *per definitionem*, nem vehető figyelembe annak értékelésekor, hogy az uniós polgár folyamatosan a fogadó tagállamban tartózkodott-e, vagy sem, az említett kiutasítási intézkedés elfogadását megelőző tíz évben.
- 78 Ez például azt jelentheti, hogy az az uniós polgár, aki a fogadó tagállamban már tíz év folyamatos tartózkodást tud igazolni, amikor vele szemben kiutasítási intézkedéssel együtt járó szabadságvesztés-büntetést, vagy kiutasítási intézkedést szabtak ki, részesül a 2004/38 irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontjában meghatározott, kiutasítás elleni fokozott védelemben.
- 79 Ezzel szemben, azon polgárt illetően, akivel szemben, mint az alapügyben, egy ilyen kiutasítási intézkedést a fogva tartás megkezdése után fogadnak el, felvetődik a kérdés, hogy az említett fogva tartás járt-e, vagy sem, azzal a következménnyel, hogy megszakította a tartózkodás folyamatosságát a fogadó tagállamban, valamint azzal, hogy az érintett személy elveszítette a fokozott védelmet.
- 80 Ki kell emelni e tekintetben azonban, hogy azon uniós polgár esetében, aki a fogadó tagállamban már tíz év folyamatos tartózkodást tud igazolni, amikor fogva tartása megkezdődik, az a körülmény, hogy a kiutasítási intézkedést a fogva tartás időszakának folyamán vagy végén fogadják-e el, és az a tény, hogy ez az időszak így az intézkedés elfogadását megelőző tízéves időszakba illeszkedik, nem jelenti automatikusan azt, hogy ez a tízéves időszak megszakad, aminek következtében az érintett személy elveszítené jogosultságát a 2004/38 irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerinti fokozott védelemre.

- 81 Ugyanis, amint az kitűnik a jelen ítélet 66–75. pontjából, ha a kiutasítási határozatot a fogva tartás időszakának folyamán vagy végén fogadják el, ez nem változtat azon, hogy az érintett polgár helyzetét az említett pontokban leírt körülmények között átfogóan kell értékelni annak meghatározása érdekében, hogy részesülhet-e, vagy sem, e fokozott védelemben.
- 82 Az ezen ítélet 77–81. pontjában említett esetekben a 2004/38 irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerinti fokozott védelem megadása így továbbra is a tartózkodás időtartamától és az érintett polgár fogadó tagállamban való beilleszkedésének mértékétől függ majd.
- 83 A fenti megfontolások összességére tekintettel a C-316/16 ügyben feltett első, második és harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2004/38 irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy egy olyan uniós polgár esetében, aki szabadságvesztés-büntetését tölti, és akivel szemben kiutasítási határozatot fogadnak el, az e rendelkezés szerinti feltétel, miszerint „a fogadó tagállam területén tartózkodott az elmúlt tíz évben”, teljesülhet, amennyiben az érintett személy helyzetének átfogó, valamennyi releváns szempontot figyelembe vevő értékelése alapján arra lehet következtetni, hogy az említett fogva tartás ellenére az érintettnek a fogadó tagállammal fennálló beilleszkedési kapcsolatai nem szakadtak meg. E szempontok közé tartozik többek között a fogadó tagállammal az érintett fogva tartását megelőzően kialakult beilleszkedési kapcsolatok erőssége, a szabadságvesztés időszakát indokoló bűncselekmény jellege, valamint a bűncselekmény elkövetésének körülményei, és az érintettnek a szabadságvesztés időtartama alatt tanúsított magatartása.

A C-316/16. sz. ügyben előterjesztett negyedik kérdéstről

- 84 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett negyedik kérdésével a Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (baden-württembergi közigazgatási felsőbíróság) lényegében azt kívánja megtudni, hogy mely időpontban kell értékelni a 2004/38 irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerinti, „a fogadó tagállam területén tartózkodott az elmúlt tíz évben” feltétel teljesülését.
- 85 A 2004/38 irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontja értelmében azon uniós polgárral szemben, aki „az elmúlt tíz évben” a fogadó tagállam területén tartózkodott, csak kényszerítő közbiztonsági okok alapján „hozható kiutasítási határozat”.
- 86 Ebből a megfogalmazásból következik, hogy „az elmúlt tíz évben” kifejezésen az említett kiutasítási határozatot megelőző tíz évet kell érteni, oly módon, hogy e határozat elfogadásának időpontjában kell e tíz éven át folyamatos ott-tartózkodásra vonatkozó feltételt vizsgálni.
- 87 Amint arra a jelen ítélet 65. pontja emlékeztetett, a Bíróság már kimondta, hogy az érintett személy kiutasítását elrendelő határozat meghozatalának időpontjától kell visszafelé számítani a tízéves tartózkodási időszakot, amely előfeltétele a 2004/38 irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerinti fokozott védelemnek.
- 88 A fentiekből következik, hogy a kiutasítási határozat eredeti meghozatalának időpontjában kell értékelni azon kérdést, hogy az érintett személy teljesíti-e azon feltételt, hogy a kiutasítási határozatot megelőző tíz évben a fogadó tagállamban tartózkodott, és ennél fogva részesülhet-e a 2004/38 irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerinti fokozott védelemben.
- 89 Mindazonáltal pontosítani kell, hogy ezen értelmezés nem érinti azon különálló kérdést, hogy mely időpontban kell értékelni a kiutasítást igazoló, a 2004/38 irányelv 28. cikkének (1) bekezdése szerinti „közrendi vagy közbiztonsági okok”, illetve az ezen irányelv 28. cikkének (2) bekezdése szerinti „súlyos közrendi vagy közbiztonsági okok”, vagy az említett irányelv 28. cikkének (3) bekezdése szerinti „kényszerítő közbiztonsági okok” tényleges fennállását.

- 90 E tekintetben igaz, hogy a kiutasítási határozatot eredetileg elfogadó hatóság feladata az említett határozat elfogadásának időpontjában ezen értékelésnek – a 2004/38 irányelv 27. és 28. cikke rendelkezései által előírt anyagi szabályok tiszteletben tartásával történő – elvégzése.
- 91 Ez azonban nem zárja ki, hogy amennyiben az említett határozat tényleges végrehajtását bizonyos ideig el kell halasztani, szükségesnek bizonyulhat az esettől függően a „közrendi vagy közbiztonsági okok”, a „súlyos közrendi vagy közbiztonsági” okok, vagy a „kényszerítő közbiztonsági okok” fennállásának újbóli, naprakésszé tett értékelése.
- 92 Emlékeztetni kell ugyanis arra, hogy a 2004/38 irányelv 27. cikke (2) bekezdésének második albekezdése általánosságban minden kiutasítási intézkedést annak a feltételnek rendel alá, hogy az érintett személy magatartása valódi és közvetlen veszélyt jelentsen a társadalom vagy a fogadó tagállam valamely alapvető érdekére (lásd ebben az értelemben: 2012. május 22-i I ítélet, C-348/09, EU:C:2012:300, 30. pont; 2017. július 13-i E ítélet, C-193/16, EU:C:2017:542, 23. pont).
- 93 Egyébiránt meg kell jegyezni, hogy ha a kiutasítási intézkedést büntetésként vagy szabadságvesztés-büntetés mellékbüntetéseként hozzák meg, azonban a meghozatalát követően több mint két évvel hajtják végre, a 2004/38 irányelv 33. cikkének (2) bekezdése kifejezetten előírja a tagállam számára annak felülvizsgálatát, hogy az érintett személy még mindig valódi veszélyt jelent-e a közrendre vagy a közbiztonságra, és annak értékelését, hogy a kiutasítási intézkedés meghozatala óta történt-e jelentős változás a körülményekben (2012. május 22-i, I ítélet, C-348/09, EU:C:2012:300, 31. pont).
- 94 Egyébiránt a Bíróság ítélkezési gyakorlatából általánosságban az is következik, hogy valamely más tagállam állampolgárával szemben hozott kiutasítási intézkedés jogszerűségének vizsgálatakor az adott tagállam bíróságainak figyelembe kell venniük az illetékes hatóságok utolsó határozata után bekövetkezett olyan tényeket, amelyek az érintett személy magatartása közrendre vagy közbiztonságra való veszélyessége ténylegességének megszűnésére vagy jelentős csökkenésére vonatkoznak. Különösen ez a helyzet, ha a kiutasítási határozat időpontja és ennek a határozatnak a hatáskörrel rendelkező bíróság által történő vizsgálata között hosszú idő telt el (lásd analógia útján: 2004. április 29-i, Orfanopoulos és Oliveri ítélet, C-482/01 és C-493/01, EU:C:2004:262, 82. pont; 2011. december 8-i Ziebell ítélet, C-371/08, EU:C:2011:809, 84. pont).
- 95 A fentiekre tekintettel a C-316/16. sz. ügyben előterjesztett negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2004/38 irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy az eredeti kiutasítási határozat elfogadásának időpontjában kell azt értékelni, hogy az érintett személy megfelel-e az említett rendelkezés szerinti azon feltételnek, miszerint „a fogadó tagállam területén tartózkodott az elmúlt tíz évben”.

A költségekről

- 96 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

- 1) Az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 28. cikke (3) bekezdésének**

- a) pontját úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezés szerinti, kiutasítással szembeni védelem azon feltételhez kötött, hogy az érintett személy az említett irányelv 16. cikke és 28. cikkének (2) bekezdése szerinti huzamos tartózkodáshoz való joggal rendelkezik.
- 2) A 2004/38 irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy egy olyan uniós polgár esetében, aki szabadságvesztés-büntetését tölti, és akivel szemben kiutasítási határozatot fogadnak el, az e rendelkezés szerinti feltétel, miszerint „a fogadó tagállam területén tartózkodott az elmúlt tíz évben”, teljesülhet, amennyiben az érintett személy helyzetének átfogó, valamennyi releváns szempontot figyelembe vevő értékelése alapján arra lehet következtetni, hogy az említett fogva tartás ellenére az érintettnek a fogadó tagállammal fennálló beilleszkedési kapcsolatai nem szakadtak meg. E szempontok közé tartozik többek között a fogadó tagállammal az érintett fogva tartását megelőzően kialakult beilleszkedési kapcsolatok erőssége, a szabadságvesztés időszakát indokoló bűncselekmény jellege, valamint a bűncselekmény elkövetésének körülményei, és az érintettnek a szabadságvesztés időtartama alatt tanúsított magatartása.
- 3) A 2004/38 irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy az eredeti kiutasítási határozat elfogadásának időpontjában kell azt értékelni, hogy az érintett személy megfelel-e az említett rendelkezés szerinti azon feltételnek, miszerint „a fogadó tagállam területén tartózkodott az elmúlt tíz évben”.

Aláírások